

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Okul Deneyimi I Uygulamasının Aday Öğretmenlere Sağladığı Yararlar Konusundaki Görüşlerin Değerlendirilmesi

Mustafa Sarıtaş

*Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
msaritas@uludag.edu.tr*

Özet. Araştırmanın amacı, Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adayları için hangi konularda ve ne düzeyde yararlı olduğunu tespit etmektir. Araştırma 35 uygulama öğretmeni ile 80 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Veriler 32 sorudan oluşan bir anket yoluyla toplanmıştır. Anket yardımıyla elde edilen veriler Statistica programdan yararlanılarak analiz edilmiştir. Uygulama öğretmenlerinin ve aday öğretmenlerin görüşleri arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla “t testi” yapılmıştır. Grupların görüşleri arasındaki fark .05 anlamlılık düzeyi dikkate alınarak yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda uygulama öğretmenleri ile aday öğretmenlerin okul deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar konusunda farklı görüşlere sahip oldukları saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul deneyimi I, uygulama, uygulama öğretmeni, aday öğretmen.

Abstract. The aim of the research is to determine in what kind of subjects and in what level “School Experiment I” is beneficial for teacher candidates. The research was held upon 35 adviser teachers and 80 teacher candidates. Data were collected through a questionnaire consisting of 32 questions. Data provided by the questionnaire were analyzed by the assistance of a program

called Statistica. In order to find out whether there is a difference between the ideas of adviser teachers and teacher candidates, “t test” was applied. The difference between the ideas of the groups was interpreted in accordance with .05 significance level. At the end of the research it was found that adviser teachers and teacher candidates have different ideas about to benefits of “School Experiment I” course for teacher candidates.

Key Words: School experiment I, application, adviser teacher, teacher candidates.

Bölüm I

Giriş

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın alt problemleri, sınırlılıklar ve araştırmanın önemi üzerinde durulmaktadır.

Problem Durumu

Eğitim sisteminin temel öğelerinden birisi öğretmendir. Öğretmenlik mesleği açısından en önemli sorunlardan birisi öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri sürecinde etkin bir şekilde yetiştirilmesidir. Türkiye, Cumhuriyet Tarihi sürecinde öğretmen yetiştirme ve uygulama deneyimi kazanmıştır. Bu süreçte, Köy Enstitüleri, İlköğretmen Okulları, Yüksek Öğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri, Eğitim Yüksek Okulları, Eğitim Fakülteleri gibi kurumlar aracılığıyla öğretmen yetiştirilmiştir. Öğretmen yetiştirme programlarının en önemli aşamalarından birisi, öğretmen adaylarını gerçek eğitim ortamlarına hazırlama dönemidir.

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Yasası'nın 43. maddesinde “öğretmenlik mesleğine hazırlık; alan eğitimi, genel kültür ve pedagojik formasyonla sağlanır” hükmü yer almaktadır. Bu madde öğretmenlerin hizmet öncesi eğitim yoluyla belirtilen temel yeterlik alanlarında gerekli bilgi, beceri ve uygulama gücüne sahip olarak yetiştirilmesi gereğini vurgulamaktadır. Yasa, uygulama etkinliklerini öğretmen yetiştirme sürecinin önemli bir parçası olarak öngörmektedir. Diğer bir ifade ile öğretmen eğitiminde niteliğin sürekli geliştirilerek iyileştirilmesi beklenmektedir. Bu amaçla öğretmen yetiştirme programında öğretmen adaylarına kuramsal meslek bilgisi dersleri yanında uygulamalı dersler de verilmektedir. Çünkü, öğretmen monitör değil, öğrenme ortamını yaratan ve süreci doğru işleten kimsedir.

Öğretmen yetiştirme konusunda birçok ülkede kabul görmüş iki yaklaşımdan birisi kuram-uygulama, diğeri ise uygulama-kuram yaklaşımıdır. Kuram-uygulama yaklaşımı, programda daha yoğun olarak verilen mesleki kuramsal bilgilerin öğretmen adayları tarafından gerçek sınıf ortamında öğrenme etkinlikleri ile ilişkilendirmesi beklentisine dayanmaktadır. Ancak formal öğrenim sürecinde öğretmen adaylarına verilen kuramsal bilgileri sistemli ve kontrollü bir şekilde pratiğe dönüştürebilmeleri için gerekli uygulama ortamı sağlanamamakta, yeterince fırsat ve zaman verilememektedir. Bu nedenlere bağlı olarak bu yaklaşım çerçevesinde yetiştirilen öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ve disiplin, sınıfta zamanı etkin kullanma, uygun eğitim ortamları düzenleme ve kullanma, gerekli ders araç-gereci ve materyali hazırlama ve etkin kullanma, amaçlara uygun bir değerlendirme yapabilmek için doğru soru hazırlama, öğrencileri motive etme ve bireysel farklılıkları algılama vb. konularda sıklıkla sorunlar yaşadıkları görülmüştür.

Uygulama-kuram yaklaşımında ise kuramsal ağırlıklı derslerden çok gerçek okul ortamı ve sınıf içinde yürütülmekte olan uygulamalara daha fazla yer ve zaman ayrılması anlayışına dayanmaktadır. Uygulamalı çalışmalar, yeni bilgi ve beceriler kazanılmasında son derece etkili etkinlikler olarak görülmektedir. Öğretmen adaylarının program çerçevesinde öğrendikleri kuramsal bilgileri gerçek eğitim ortamlarında etkili biçimde kullanabilmeleri için hizmet öncesi eğitim sürecinde yeterli düzeyde uygulama çalışmalarında yer almaları gerekir (Kocabaş, Durukafa ve Gürses, 2000: 44-55.)

Öğretmen adayları gerçek eğitim ortamlarında gereksinim duyacakları bilgi, beceri, tutum ve davranışlarla yüzleştirilmedikçe aldıkları kuramsal bilgilerin onlar için fazla bir anlam ifade etmeyeceği ve çok fazla bir işe yaramayacağı açıktır. Öğretmen adayları sınıf ortamında ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri ancak deneyimle öğrenilebilirler.

Öğretmen eğitiminde önemli olan noktalardan birisi kuramı uygulamaya aktaracak beceri ve tutumların kazandırılmasıdır. Uygulama-kuram yaklaşımı öğretmen yetiştirme bakımından daha işlevsel bir yaklaşım olarak kabul edilmektedir. Bu düşünceden hareketle birçok ülke öğretmen yetiştirme programlarına uygulama-kuram boyutunu ekleyerek öğretmen yetiştirme programlarını yeniden yapılandırmışlardır. Çağdaş öğretmen yetiştirme modellerinde uygulama çalışmalarının önemi vurgulanarak, uygulamaya daha fazla yer verilmektedir. Daha önceleri kuramsal öğretim etkinliklerinin tamamlanmasından sonra programın sonunda yürütülen uygulama çalışmaları, günümüzde programın ilk yılından itibaren yer almakta ve programın son dönemine kadar devam etmektedir. Dünyanın birçok ülkesinde öğretmen yetiştirme anlayışında ana eğilim bu yöndedir (Ergün ve Özdaş:1999:4).

Bu değişimden hareketle ülkemizde mevcut öğretmen yetiştirme programları ile öğretmen adaylarına mesleğin gerektirdiği uygulama davranışlarını kazandırmanın güç olduğu görüşü gündeme gelmiştir. Bu düşünce etrafında öğretmen eğitiminde yeni alternatif modeller arayışı başlamıştır. Bu amaçtan hareketle öğretmen yetiştirme sorumluluğu eğitim fakültelerine verilmiş ve öğretmen yetiştirme konusunda yeni modeller tartışılmaya başlanmıştır.

Söz konusu modellerden birisi 1994-1998 yılları arasında YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimi konusunda yapılan çalışmalar çerçevesinde şekillenmiştir. Eğitim Fakülteleri öğretim elemanlarının da katılımıyla yürütülen çalışmalar sonucunda Eğitim Fakültelerinde öğretmen adayları için konulan uygulama etkinliklerinin süre olarak yeterli olmadığı, etkili biçimde yapılmadığı, öğretmen adaylarının mesleki uygulamalar açısından beklenen düzeyde bilgi ve uygulama becerisine sahip olmadan mezun oldukları görüşü ağırlık kazanmıştır. Yürütülen çalışmalar çerçevesinde “Fakülte-Okul İş Birliği Modeli” ortaya çıkmıştır.

Yeni yaklaşımla, öğretmen adaylarının meslekî yeterliklerinin geliştirilmesi, mesleğin gerektirdiği kuramsal bilgileri eğitim ortamlarına uygulayabilme becerisi kazandırılması ve öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu tutumlar geliştirilmesi hedeflenmiştir. Yeni yaklaşım, öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimleri sürecinde mesleğe hazırlanmaları için, paydaşların (fakülte, Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen adayı, uygulama okulu vb.) görev ve sorumlulukları birlikte paylaşarak, ortaya çıkan sorunları çözümlemede ortak hareket etmelerini öngörmektedir. Bu yaklaşımda temel amaç, fakülte ve uygulama okulu arasında etkili bir koordinasyon sağlanarak, öğretim elemanlarına, uygulama öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına yol göstermektir.

Yeni yaklaşımla aynı zamanda fakülte ve uygulama okulu arasında sağlam ve dinamik bir işbirliği sağlamak yoluyla öğretim elemanlarının ve okuldaki öğretmenlerin ihtiyaç duydukları konularda birbirlerinden yararlanmaları hedeflenmiştir (Günçer, 1997: 7).

Okul uygulamaları hizmet öncesi öğretmen eğitiminin en önemli boyutlarından birisini oluşturur. Uygulama, yeni mesleki bilgi ve becerilerin kazanılmasında son derece etkili olmaktadır. Öğretmen adaylarının fakültede edindikleri kuramsal bilgileri, okul ortamında etkili, verimli ve doğru bir şekilde kullanabilmeleri ancak hizmet öncesinde yeterli uygulama imkânı bulmaları ile sağlanabilir (Harmandar ve Diğerleri, 2000).

Uygulama boyutunda görülen eksiklikleri gidermek düşüncesiyle öğretmen yetiştirme programına Okul Deneyimi I, Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik

Uygulaması dersleri konularak öğretmen adaylarının okullarda uygulama çalışmalarına daha fazla katılmaları hedeflenmiştir. Okul-Fakülte İşbirliği Modelinde Okul Deneyimi etkinlikleri iki ayrı ders olarak yer almaktadır. Okul Deneyimi dersleri 1 saat kuramsal 4 saat uygulama olmak üzere 5 saatlik derslerdir. Okul Deneyimi derslerinde öğretmen adaylarının okulu sistemli bir şekilde tanınması, okulun yönetimi ve okuldaki işler ile okulda bulunan diğer kaynaklara ilişkin bilgi sahibi olması, sınıf ortamındaki ve okuldaki diğer etkinlikleri gözlem yoluyla tanınması amaçlanmaktadır (Koroğlu, Başer ve Yavuz, 2000: 85-95).

Bu çalışmada öğretmenlik mesleğinin uygulama boyutunu geliştirmek amacıyla konulmuş üç dersten birisi olan Okul Deneyimi I dersinin öğretmen adayları açısından etkililiği ve yararı üzerinde durulmaktadır. Okul Deneyim I dersi 1 saat kuramsal bilgi, 4 saat uygulama içeren bir derstir. Bu çalışmada Okul Deneyimi I dersinin yalnız uygulama boyutu üzerinde durulmaktadır. Bu nedenle bundan sonra Okul Deneyimi I uygulaması ifadesi sıklıkla kullanılacaktır. Okul Deneyimi I uygulaması öğretmen adaylarının uygulama yapacağı okulu, programı, öğretmenleri ve öğrencileri genel olarak tanımalarını sağlamak için gözlem ve görüşmelere dayalı olarak yürütülen bir eğitim etkinliğidir. Okul Deneyimi I uygulamasını tamamlayan öğretmen adaylarının; okulun örgütsel yapısını, yönetimini, işleyişini, okul ve sınıf ortamında yürütülen etkinlikleri gözleme, öğrencileri ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanıyabilme, öğretmenlik becerilerini öğrenme, deneme, geliştirme ve öğretmenlik mesleğinin tüm sorumluluklarını bir süre üstlenme fırsatı bulacağı bir okul ortamı sağlaması, değişik sınıf düzeylerinde gözlem ve uygulama yapma olanağı sağlaması, planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırılması, öğretmen adaylarına değerlendirme ile ilgili dönüt, destek ve rehberlik verilmesi vb. konulardaki mesleki gereksinimlerinin karşılanması beklenmektedir (Çepni, Ayas ve Baki, 1999:74-86).

Okul Deneyimi I uygulamasının tamamlanması sonucunda öğretmen adaylarının davranışlarında şu olumlu değişmelerin meydana geldiği saptanmıştır: Öğretmen olmanın farkına varma, çekingenlik, ürkeklik, endişe, korku ve kaygıları aşma, mesleği yapabilme yönünde cesaret ve güven kazanma, mesleki bilgi yönünde eksiklerini görme, okul ortamını tanıyarak eğitime daha gerçekçi bakma, öğrencilerle sağlıklı ilişkiler kurma, onları eğitim ortamında görüp tanıma, okul yönetimi hakkında gerçek bilgileri alma, sınıfta disiplini sağlama, ilgiyi sürekli canlı tutabilmek için gerekli motivasyon tekniklerini gözleme, beden dilinin ders içinde nasıl daha etkili olarak kullanılabileceğini gözleme, değişik yöntem, teknik ve araç-gereç kullanmanın önemli ve etkili olduğunu anlama, çocukları sevmek ve

onlarla ilgilenmenin hem disiplin sorunlarını çözmeye hem de zevkli ders yapma açısından etkili olduğunu görme vb. (Ergün, Özdaş; 1999).

Buna karşın öğretmen adayları Okul Deneyimi I uygulaması çerçevesinde yer alan etkinlikleri gözleme sürecinde; öğretmenlerin kendilerini hayal kırıklığına uğrattığını, büyük çoğunluğunun idealist olmadığını, bilgi ve genel kültür açısından yetersiz kaldıklarını, kendilerini yenilemediklerini, mesleklerini sevmediklerini, öğrenci psikolojisini bilmediklerini, öğrencilerini azarlayıp, korkutup, dövdüklerini, öğrencilere eşit davranmadıklarını, notu bir silâh olarak kullandıklarını, öğrencilerde kendine güven duygusunu geliştiremediklerini, bazı öğrencilerin de öğretmenlerini sevmedikleri yönünde ifadelerde bulduklarını, zamanında derse girmediklerini, ne öğrencinin ne de öğretmenin zevk alamadıkları bir çok ders saatinin boşa geçtiğini, öğretmenlerin öğrencileri birçok olumsuz sıfatlarla (aptallar, geri zekâlılar, vb.) etiketlediklerini, derslere hazırlıklı girmediklerini, planlamanın gereğine inanmadıklarını, planları formalite ve yasak savmacı bir düşünceyle yaptıklarını, ders sırasında öğrencileri aktif hale getiremediklerini, öğrencinin seviyesine inemediklerini, motivasyonun düşük kaldığını, öğrenci başarısını kapsamlı yöntemlerle objektif bir biçimde ölçemediklerini, farklı siyasâ ve sosyal görüşler konusunda hiç hoşgörülü olmadıklarını, öğretmenler odasında eğitim konusunda fazla konuşulmadığını, otoriteye sıklıkla başvurduklarını, öğrenci velileriyle fazla ilgilenmediklerini vb. olumsuz tespitlerde bulunmuşlardır (Ergün, Özdaş; 1999). Görüldüğü üzere okul deneyimi I uygulamasına katılan öğretmen adaylarının bu suretçe birtakım olumlu kazanımlar elde etmenin yanında bazı olumsuz davranış ve tutumlar gözlemledikleri de görülmektedir.

Problem Cümlesi

Bu gerekçeler çerçevesinde “uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre: Okul Deneyimi I uygulaması öğretmen adayları için hangi konularda, ne düzeyde yararlı olmaktadır, uygulamada yaşanan eksiklikler nelerdir, bu eksikliklerin giderilmesi bağlamında neler yapılması gerekir?” sorularının cevaplandırılması önemli bir konu olarak görülmektedir. Bu amaçla okullardaki uygulama öğretmenleri ve uygulamaya katılan aday öğretmenlerinin bu derslerle ilgili görüşlerinin saptanması gereği ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın Alt Problemleri

1. Cinsiyet bakımından uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Cinsiyet bakımından öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Kadın uygulama öğretmenleri ile kadın öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Erkek uygulama öğretmenleri ile erkek öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Mezun oldukları fakültele göre uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Temel alanlara (fen-sosyal) göre uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Temel alanlara (fen-sosyal) göre öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
8. Sosyal bilimler alanı uygulama öğretmenleri ile bu alanda uygulama yapan öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
9. Fen bilimler alanı uygulama öğretmenleri ile bu alanda uygulama yapan öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?
10. Toplam uygulama öğretmenleri ile toplam öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ile ilişkin görüşleri nelerdir, görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada elde edilen veriler Bursa merkez ilçeleri uygulama okullarında Okul Deneyimi I uygulamasını yürütmekle görevli uygulama öğretmenlerinin ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programına devam eden ve uygulamaya katılan öğretmen adaylarının görüşleriyle sınırlıdır. Fakülte-Okul İşbirliği modelinde yer alan diğer kişi ve kurumların görüşlerine yer verilmemektedir. Sonuçlarının Türkiye açısından genellenilmesi için daha kapsamlı çalışmaların yapılması gerekir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma, Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adayları için hangi konularda ne düzeyde yararlı olduğunu tespit etmek, uygulamada karşılaşılan sorunları belirlemek ve elde edilen öneriler doğrultusunda bu dersin daha etkili bir biçimde planlanması ve yürütülmesine yönelik çözüm önerileri geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulguların Okul Deneyimi I ve bunu izleyen diğer uygulama derslerinin daha etkili ve verimli bir biçimde yürütülmesine katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Bölüm II

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin çözümlenmesi ve yorumu üzerinde durulmaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Okul deneyimi I uygulamasının yapıldığı liselerde görevlendirilmiş olan uygulama rehber öğretmenleri ve bu okullarda Okul Deneyimi I uygulaması için uygulama etkinliklerine katılan Tezsiz Yüksek Lisans öğrencileridir. Bursa'da 17 lisede Tezsiz Yüksek Lisans programına devam eden öğretmen adayları için Okul Deneyimi I uygulaması yapılmaktadır. Bu okullarda toplam 35 öğretmen

men, Okul Deneyimi I etkinliklerinde uygulama öğretmeni olarak aday öğretmenlere rehberlik etmektedir. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü'nde 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Tezsiz Yüksek Lisans Programı'na toplam 160 öğretmen adayı devam etmektedir. Uygulama öğretmenleri grubunun tamamı (35 kişi), öğretmen adayları grubunun ise % 50'si (80 kişi) örneklem olarak alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket yoluyla toplanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde uygulama öğretmenleri ile öğretmen adaylarına ait bazı kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise okul deneyimi I uygulaması kapsamında yer alan etkinliklerle ilgili 32 tane kapalı uçlu davranış maddesi yer almaktadır. Anketteki davranışların sergilenme sıklığını ifade etmek amacıyla 3'lü likert ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekte davranışlara katılma düzeyi; Tamamen katılıyorum (3), Kısmen katılıyorum (2), katılmıyorum (1) şeklinde derecelendirilmiş ve derecelendirme ölçeğindeki aralıkların aritmetik ortalama ($X_{ort.}$) değerleri hesaplanmıştır. Buna göre; 3.00-2.34 arasındaki $X_{ort.}$ değerleri "tamamen katılıyorum", 2.33-1.67 arasındaki $X_{ort.}$ değerleri "kısmen katılıyorum", 1.66-1.00 arasındaki $X_{ort.}$ değerleri ise "katılmıyorum" görüşlerini ifade etmektedir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu

Anket yardımıyla elde edilen veriler Statistica programdan yararlanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlemesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ($X_{ort.}$), standart sapma ve "t testi" tekniklerinden yararlanılmıştır. Grupların konuya ilişkin görüşlerini karşılaştırma işlemlerinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri dikkate alınmıştır. Grupların görüşleri arasında fark bulunup bulunmadığını, varsa söz konusu farkın düzeyini belirleyebilmek için t testi sonuçlarından yararlanılmıştır. Görüşler arasındaki fark ise .05 anlamlılık düzeyi dikkate alınarak yorumlanmıştır.

Bölüm III

Bulgular ve Yorumu

Araştırmanın bu bölümünde anket uygulamasıyla toplanan verilerin istatistiksel çözümlemesi sonucu elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar üzerinde durulmaktadır. Çalışmanın izlenmesini kolaylaştırmak

amacıyla sayısal bulgular tablolarla ifade edilmektedir. Deneklere ait kişisel bilgiler tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Deneklere Ait Sayısal Bilgiler

GRUPLAR	KİŞİSEL ÖZELLİKLER	SAYILAR	
		20	
		Erkek	15
		Toplam	35
	Mezun olduğu fakülte	Eğitim Fak.	24
		Fen-Ede.Fak.	11
		Toplam	35
	Temel Alan	Sosyal Bil.	17
		Fen Bil.	18
		Toplam	35
	Öğretmen Adayı	Cinsiyet	Kadın
Erkek			36
Toplam			80
Temel alan		Sosyal Bil.	38
		Fen Bil.	42
		Toplam	80

Cinsiyet bakımından uygulama öğretmenlerinin değerlendirmelerine göre Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlarla ilişkin görüşler tablo 2’de verilmektedir. Grupların $X_{ort.}$ değerleri birbirine yakın olmakla birlikte bu değer erkeklerin lehine bir miktar daha yüksek çıkmıştır. Diğer taraftan SS değerleri erkeklerin bu konuda daha sıkı bir görüşbirliği içinde olduklarını göstermektedir. Bu iki sayısal değer dikkate alındığında grupların birbirinden farklı görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Ancak, yapılan ‘t testi’ sonucunda grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Cinsiyete Göre Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri

CİNSİYET	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
KADIN	20	82.70	8.25	33	.95
ERKEK	15	85.33	7.80		anlamli değil

P>. 05

Cinsiyet bakımından aday öğretmenlerin değerlendirmelerine göre Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ilişkin görüşler tablo 3'te yer almaktadır. Grupların X_{ort.} değerleri birbirine oldukça yakındır. Ancak kadın aday öğretmenler (SS: 9.34) erkek aday öğretmenlere göre daha homojen bir görüşbirliğine sahiptir. Başka bir ifadeyle kadın aday öğretmenler, erkeklere göre Okul Deneyimi I uygulamasını daha yararlı görmektedir denilebilir. Sayısal değerler Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar konusunda iki grubun farklı düşüncüklerini göstermekle birlikte "t testi" sonuçları grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Aday Öğretmenlerin Görüşleri

CİNSİYET	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
KADIN	44	70.63	9.34	78	.21 anlamlı değil
ERKEK	36	70.13	11.06		

P>. 05

Kadın uygulama öğretmenleri ve kadın aday öğretmenlerin değerlendirmelerine göre Okul Deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararlar ilişkin görüşler tablo 4'te yer almaktadır. Grupların X_{ort.} değerleri bakımından kadın uygulama öğretmenleri lehine belirgin bir farklılık bulunmaktadır. Diğer taraftan, kadın uygulama öğretmenleri okul deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar konusunda daha benzer görüşlere sahiptir. Bu değerler çerçevesinde kadın uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I uygulamasını kadın aday öğretmenlere göre

daha yararlı gördükleri denilebilir. $X_{ort.}$ ve SS değerleri grupların farklı görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. “t testi” sonuçları da grupların farklı görüşlere sahip olduklarını ve görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu anlamlı fark kadın uygulama öğretmenlerinin mesleki deneyim ve birikimleri sonucunda uygulamanın öğretmen adayları için gerekliliğini daha iyi kavramış olmalarından kaynaklanabilir. Kadın aday öğretmenlerin Okul Deneyimi I uygulamasını daha az yararlı bulmalarının nedeni ise gözlem yapma sürecinde yaşadıkları sorunlardan kaynaklanabilir.

Tablo 4. Kadın Uygulama Öğretmenleri ve Kadın Aday Öğretmenlerin Görüşleri

KADIN	SAYISAL VERİLER				
	N	$X_{ort.}$	SS	SD	t Değeri
UYGULAMA ÖĞRETMENİ	20	82.70	8.25	62	4.95* anlamlı
ADAY ÖĞRETMEN	44	70.63	9.34		

*P< .05

Erkek uygulama öğretmenleri ile erkek aday öğretmenlerin değerlendirmelerine göre Okul Deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararları ilişkin görüşleri tablo 5’te verilmektedir. Erkek uygulama öğretmenlerinin $X_{ort.}$ değerleri aday öğretmenlerin $X_{ort.}$ değerlerinden daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle erkek uygulama öğretmenleri Okul Deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağlayacağı yararları erkek aday öğretmenlerden daha fazla inanmaktadır. Öte yandan, erkek uygulama öğretmenleri bu konuda daha benzer görüşlere (SS:7.80) sahiptir. Değerler iki grubun farklı görüşlere sahip olduklarını ifade etmektedir. Yapılan “t-testi” sonuçları grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Bu farkın öğretmenlerin mesleki yaşantılarının artmasıyla birlikte öğretmen eğitiminde uygulama çalışmalarının önemini daha iyi kavramalarından kaynaklandığı söylenebilir. Aday erkek öğretmenlerin uygulama çalışmalarını az yararlı bulmaları ise öğretmenlik meslek bilgisi eğitimi programına katılmadan önce öğretmenlik mesleği hakkında yeterli mesleki bilgi ve kültürel değerlere sahip olmamalarından ve uygulama yaptıkları eğitim ortamlarında yaşanan bazı sorunlardan ve dersin önemini algılama konusundaki eksiklikten kaynaklanabilir.

Tablo 5. Erkek Uygulama Öğretmenleri ve Erkek Aday Öğretmenlerin Görüşleri

ERKEK	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
UYGULAMA ÖĞRETMENİ	15	85.33	7.80	49	4.82* anlamlı
ADAY ÖĞRETMEN	36	70.13	11.06		

*P< .05

Mezun oldukları fakülte bakımından uygulama öğretmenlerinin değerlendirmelerine göre Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlarla ilişkin görüşler tablo 6’da verilmektedir. Fen-Edebiyat Fakültesi’nden mezun olan uygulama öğretmenlerinin X_{ort.} değerleri Eğitim Fakültesi’nden mezun olan uygulama öğretmenlerinin X_{ort.} değerlerinden az bir miktar daha yüksektir. Ancak Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu uygulama öğretmenlerinin bu konuya ilişkin görüşbirliği düzeyi Eğitim Fakültesi mezunlarına göre daha düşük çıkmıştır. Bu değerler grupların farklı görüşlere sahip olduklarını ifade etmekle birlikte yapılan “t testi” sonuçları grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 6. Mezun Oldukları Fakülteye Göre Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri

MEZUN OLDUKLARI FAKÜLTE	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
EĞİTİM	24	82.95	8.11	33	.94 anlamlı değil
FEN-EDEBİYAT	11	85.72	7.98		

P> .05

Öğretmenlik yaptıkları temel alanlara (sosyal-fen) göre uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I dersinin öğretmen adaylarına sağladığı yararlarla ilişkin görüşleri tablo 7’de yer almaktadır. Temel gruplar düzeyinde değerlendirildiğinde X_{ort.} değerleri bir miktar fen bilimleri uygulama öğretmenlerinin lehine (X_{ort.}: 85.50) Başka bir ifadeyle bu değerlere dikkate alındığında fen bilimleri alanındaki öğretmenlerin okul deneyimi uygulamasını

sosyal bilimler alanındaki öğretmenlere göre aday öğretmenler için daha yararlı buldukları söylenebilir. Diğer taraftan fen bilimleri alanındaki öğretmenlerin bu konuya ilişkin görüşbirliği düzeyi (SS:7.13) sosyal bilimleri alanındaki öğretmenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Değerler grupların farklı görüşlerde olduklarını ifade etmekle birlikte, yapılan “t testi” sonuçları grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 7. Temel Bilim Alanlarına Göre Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri

TEMEL BİLİM ALANI	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
SOSYAL	17	82.05	8.79	33	1.27 anlamlı değil
FEN	18	85.50	7.13		

P>.05

Öğretmenlik yapacakları temel alanlara (sosyal-fen) göre aday öğretmenlerin Okul Deneyimi I uygulamasının kendilerine sağladığı yararları ilişkin görüşleri tablo 8’de yer almaktadır. X_{ort.} değerleri sosyal bilimler alanındaki öğretmen adayların lehine yüksek çıkmıştır. Başka bir ifadeyle sosyal bilimler alanındaki aday öğretmenler okul deneyimi uygulamalarını fen bilimlerindeki aday öğretmenlerden daha fazla yararlı görmektedir denilebilir. Sosyal bilimler alanındaki aday öğretmen grubunun büyük bir kısmı bu görüş (SS: 8.73) etrafında birleşmektedir. X_{ort.} ve SS değerleri grupların farklı görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Grupların görüşleri arasındaki farkın düzeyini belirlemek amacıyla yapılan “t testi” sonucunda söz konusu farkın anlamlı olduğu saptanmıştır. Bu fark, yapılan gözlem ve uygulama çalışmalarının nitelik olarak sosyal bilimler alanında yapılanlarla daha çok benzerlik göstermelerinden kaynaklanabilir.

Tablo 8. Temel Bilim Alanlarına Göre Aday Öğretmenlerin Görüşleri

TEMEL BİLİM ALANI	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
SOSYAL	38	72.76	8.73	78	2.01* anlamlı
FEN	42	68.28	10.84		

*P<.05

Sosyal bilimler alanı uygulama öğretmenleri ile bu alanda uygulama yapan aday öğretmenlerin Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararları ilişkin görüşleri tablo 9’da yer almaktadır. Sosyal bilimler alanındaki uygulama öğretmenlerinin $X_{ort.}$ bu alandaki öğretmen adaylarının $X_{ort.}$ ’dan belirgin bir biçimde yüksek çıkmıştır. Bu durum, uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi uygulama çalışmalarını aday öğretmenlere göre onların daha iyi yetişmeleri bakımından daha yararlı gördükleri biçiminde yorumlanabilir. Grupların SS değerleri ise birbirine oldukça yakındır çıkmıştır. $X_{ort.}$ değerleri grupların farklı görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Yapılan “t testi” sonucunda grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu saptanmıştır. Söz konusu fark, uygulama öğretmenlerinin mesleki yaşantıları sürecinde öğrenme-öğretme etkinliklerinde uygulama çalışmalarının önem ve gerekliliğini daha iyi kavramalarından kaynaklanmaktadır denilebilir.

Tablo 9. Sosyal Bilimler Alanındaki Uygulama Öğretmenleri ve Aday Öğretmenlerin Görüşleri

SOSYAL BİLİMLER	SAYISAL VERİLER				
	N	$X_{ort.}$	SS	SD	t Değeri
UYGULAMA ÖĞRETMENİ	17	82.05	8.79	53	3.63* anlamlı
ADAY ÖĞRETMEN	38	72.76	8.73		

* $p < .05$

Fen bilimleri alanında görev yapan uygulama öğretmenleri ile bu alanda uygulama yapan öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararları ilişkin görüşleri tablo 10’da yer almaktadır. Fen bilimleri alanında okul deneyimi I uygulamalarına katılan aday öğretmenlerin hem $X_{ort.}$, hem de SS değerleri bu alanda görev yapan uygulama öğretmenlerinin $X_{ort.}$, ve SS değerlerinden yüksek çıkmıştır. Bu konuda grupların farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Yapılan “t testi” sonucunda grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu farkın ortaya çıkmasında, aday öğretmenlerin uygulama sürecinde yaşamış oldukları olumlu eğitim yaşantıları ve karşılaştıkları uygun eğitim ortamlarının etkisi olabileceği gibi, diğer taraftan hem öğretmenlik meslek bilgisi dersleri içerisinde hem de Okul Deneyimi I uygulamasının kuramsal boyutu çerçevesinde yapılan etkinliklerde öğretmenlik eğitiminde uygulama çalışmalarının önemini öğretim elemanları tarafından kuvvetlice vurgulanmasının da etkisi olabilir.

Tablo 10. Fen Bilimleri Uygulama Öğretmenleri ve Aday Öğretmenlerin Görüşleri

FEN BİLİMLERİ	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
UYGULAMA ÖĞRETMENİ	18	68.28	10.84	58	6.16* anlamlı
ADAY ÖĞRETMEN	42	85.50	7.13		

*P< . 05

Toplam uygulama öğretmenleri ile toplam aday öğretmenlerin Okul Deneyimi I uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı yararlar ilişkili görüşleri tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Tüm Uygulama Öğretmenleri ve Tüm Aday Öğretmenlerin Görüşleri

GRUPLAR	SAYISAL VERİLER				
	N	X _{ort.}	SS	SD	t Değeri
UYGULAMA ÖĞRETMENİ	35	83.82	8.06	113	6.94* anlamlı
ADAY ÖĞRETMEN	80	70.41	10.09		

*P< . 05

Araştırma örnekleminde yer alan ve anket uygulanan toplam uygulama öğretmenleri grubunun X_{ort.} (83.82) değeri, Okul Deneyimi I uygulamasına katılan toplam aday öğretmen grubunun X_{ort.} (70.41) değerinden oldukça yüksektir. Diğer taraftan, toplam uygulama öğretmenleri grubuna ait SS değerleri (8.06) uygulama öğretmenlerinin Okul Deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararlar konusunda birbirine oldukça yakın görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmen adaylarının bu konuya ilişkin görüşbirliği düzeyi (SS:10.09) daha düşüktür. X_{ort.} ve SS değerleri bağlamında değerlendirildiğinde okul deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararlar konusunda uygulama öğretmenleri ve aday öğretmenlerin farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonucunda grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu saptanmıştır.

Grupların görüşleri arasındaki bu fark çeşitli nedenlerden kaynaklanabilir. Bunlar, uygulama öğretmenlerinin bir mesleki kimlik bilincini giderek geliştirdikleri ve bu kimliğe uygun davranışlar gösterdikleri, uygulama etkinliklerinin önem ve gerekliliğini eğitim-öğretim etkinliklerinin yapılışı sırasında daha somut bir biçimde gördükleri biçiminde ifade edilebilir. Aday öğretmenlerin uygulama çalışmalarını öğretmenlere göre daha az yararlı görmelerinin nedenleri ise, bu kişilerin, öğretmen yetiştirmeyen bir fakülteden mezun olduktan sonra öğretmenliği bir meslek olarak seçmiş olmaları ve öğretmenlik meslek formasyonu programının ilk dönemi içerisinde uygulama çalışmalarına katılmaları, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği mesleki beklentilerin henüz yeterince yerleşmemiş olması şeklinde açıklanabilir.

Bölüm IV

Tartışma ve Öneriler

Tartışma

Sayısal bulgular gruplar düzeyinde değerlendirildiğinde ortaya değişik sonuçlar çıkmıştır. Uygulama öğretmenleri açısından ortaya çıkan sonuçlar şöyle ifade edilebilir:

Cinsiyet açısından erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre, mezun oldukları fakülte bakımından Fen- Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenler, eğitim fakültesi mezunu öğretmenlere göre; iki temel bilim alanı açısından fen bilimleri alanında görev yapan öğretmenler sosyal bilimler alanında görev yapan öğretmenlere göre Okul Deneyimi I uygulamasını öğretmen adayları için daha yararlı görmektedir.

Aday öğretmenlerin değerlendirmelerine göre; cinsiyet açısından kadın aday öğretmenler, erkek aday öğretmenlere göre, temel bilim alanları bakımından sosyal bilimler alanından mezun olan aday öğretmenler, fen bilimleri alanından mezun olan aday öğretmenlere göre Okul Deneyimi I uygulamasını kendileri için daha yararlı bulmaktadır.

Araştırmanın iki temel grubunun görüşleri karşılaştırıldığında; kadın uygulama öğretmenlerinin, kadın aday öğretmenlere göre, erkek uygulama öğretmenlerinin erkek aday öğretmenlere göre; sosyal bilimler alanındaki uygulama öğretmenlerinin bu alandaki aday öğretmenlere göre, fen bilimleri alanındaki aday öğretmenlerin bu alandaki uygulama öğretmenlerine göre

okul deneyimi I uygulamasını öğretmen adayları için daha yararlı gördükleri saptanmıştır.

Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, her iki grup Okul Deneyimi I uygulamalarının yararlı olduğu konusunu paylaşmakla birlikte uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi I uygulamalarını aday öğretmenlere göre daha yararlı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bir başka önemli bulgu ise Okul Deneyimi I uygulamalarının sağladığı yararları ifade eden davranışların tümünün gerek uygulama öğretmenleri gerekse aday öğretmenler tarafından en azında “kısmen yararlı” görülmesidir. Uygulama öğretmenleri okul deneyimi I uygulamalarının aday öğretmenlere yönelik yararlarını ifade eden toplam 32 davranıştan 29 tanesinin “tamamen yararlı”, 3 tanesinin ise “kısmen yararlı” olduğunu ifade etmiştir. Aday öğretmenler ise 11 davranışı “tamamen yararlı”, 21 davranışı ise “kısmen yararlı” bulmuştur. Okul Deneyimi I uygulamalarının yararlılığını ifade eden hiçbir madde gereksiz görülmemiştir. Bu sonuç okul deneyimi I uygulamalarının gerekli ve yararlı olduğu görüşünü pekiştirmektedir.

Grupların değerlendirmelerine göre, Okul Deneyimi I uygulamalarının yararlı görülme düzeyini ifade eden davranışlar ve bunlara ilişkin bulgular tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Okul Deneyimi I Uygulamasının Aday Öğretmenlere Sağladığı Yararlar

Davranış no	Okul Deneyimi I uygulaması öğretmen adayları için bakımından yararlı oldu.	Davranış Yararlı Görme Güzeyi	
		Uyg. Öğrt. X _{ort.}	Aday Öğrt. X _{ort.}
	...öğretmenlerin mesleği ile ilgili olarak bir günde yapmak durumunda oldukları işleri ve bunların günlük hayat içindeki ağırlığını görmeleri	2,71 ***	2,45 ***
	...öğretmenlerin mesleki yaşamlarını yakından tanımaları	2,88 ***	2,66 ***
	...kendilerini bir öğretmen gibi görme ve özgüven kazanmaları	2,61 ***	2,20 **
	...öğrencileri okul ortamında tanımlarına yardımcı olması	2,88 ***	2,50 ***
	...öğrencilerin okulda zamanlarını nasıl geçirdiklerini görmeleri	2,77 ***	2,40 ***
	...öğrencilerin okulda /sınıfta bireysel olarak ve gruplar içinde sergiledikleri davranışları gözlemleme fırsatı vermesi	2,71 ***	2,35 ***
	...öğretmen-öğrenci etkileşim örneklerini yerinde görmeleri	2,88 ***	2,40 ***
	...farklı yaş, cinsiyet ve yetenekteki öğrencilerin gelişimsel özelliklerini yerinde izleyebilme imkanı ve fırsatı vermesi	2,71 ***	2,10 **

...öğrencilerin eğitim etkinliklerine aktif katılımlarını sağlayacak yöntemleri öğrenmeleri	2,71 ***	2,18 **
...konuya uygun öğretim yöntemi seçmeyi öğrenmeleri	2,71 ***	2,13 **
...sınıfta zamanı etkili ve doğru kullanma becerisi geliştirmeleri	2,61 ***	2,21 **
...derse planlı girme alışkanlığı kazanmaları	2,68 ***	2,26 **
...içeriğin ve etkinliklerin öğretilmesinde mantıklı bir sıralama yapmayı ve izlemeyi öğrenmeleri	2,57 ***	2,22 **
...kendilerine özgü bir öğretim stili geliştirmeye yardımcı olması	2,37 ***	2,21 **
...kuramsal bilgileri pratikte kullanma imkanı yaratması	2,62 ***	2,12 **
...farklı öğretmenlerin dersini gözlemleyerek değişik öğretim yaklaşımlarını etkili biçimde kullanmayı öğrenmeleri	2,51 ***	2,00 **
...etkinlikler, konular, üniteler arasında doğru geçiş ve bağlantı kurmayı öğrenmeleri	2,51 ***	2,22 **
...sınıfta karşılaştıkları sorunlara mantıklı çözüm önerileri geliştirebilmeleri	2,51 ***	2,13 **
...dersi öğrenciler için ilginç ve zevkli bir etkinliğe dönüştürebilmeleri	2,68 ***	2,03 **
...öğrencilerle sağlıklı iletişim kurmayı, geliştirmeyi ve sürdürmeyi öğrenmeleri	2,68 ***	2,45 ***
...sınıf yönetimi konusunda deneyim kazanmaları	2,74 ***	2,43 ***
...soru sorma tekniklerini öğrenme ve geliştirmeleri	2,82 ***	2,40 ***
...konuya ve derse uygun materyal hazırlamayı öğrenmeleri	2,77 ***	1,97 **
...konuya ve derse uygun araç-gereçleri temin etmeyi ve kullanmayı öğrenmeleri	2,62 ***	1,92 **
...okul yöneticilerinin rollerini, görevlerini, yetkilerini ve sorumlulukları görmeleri	2,45 ***	2,25 **
...okulda öğretmenlerden uymaları beklenen temel ilke ve kuralları öğrenmeleri	2,81 ***	2,42 ***
...okul yöneticilerinin aday öğretmenlerden neler beklediklerini doğrudan ve yerinde görebilmeleri	2,61 ***	2,17 **
...başarılı bir öğretmen profili geliştirebilmeleri	2,68 ***	2,40 ***
...okulun işleyişini, yönetimini tanımaları	2,51 ***	2,18 **
...öğretmenlerin okul yönetimi ile ilgili işlerinin neler olduğunu öğrenmeleri	2,31 **	2,05 **
...öğretmen-veli görüşmelerini planlamayı, yönetmeyi ve değerlendirmeyi öğrenmeleri	2,01 **	1,42 **
...okulda yapılan eğitsel ve sosyal etkinlikleri organize etme becerisi kazanmaları	2,11 **	1,48 **

***3.00-2.34 = Tamamen yararlı buluyorum

** 2.33-1.67 = Kısmen yararlı buluyorum

* 1.66-1.00 = Yararlı bulmuyorum

Öneriler

1. Okul Deneyimi I uygulamalarının daha yararlı olabilmesi ve sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi için Eğitim Fakülteleri ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında daha fazla işbirliği ve eşgüdümleme yapılmasına gereklilik vardır. Bu amaçla Eğitim Fakülteleri tarafından okullarda uygulama etkinliklerinde görev alan okul yöneticileri ve uygulama öğretmenleri için il genelinde hizmet içi eğitim etkinlikleri veya seminerler düzenlenmelidir.
2. Fakülte ve uygulama okulları arasındaki işbirliği ve karşılıklı iletişim daha fazla güçlendirilmeli, fakülte-bölüm koordinatörleri ve uygulamalarda görev alan öğretim elemanları okul yöneticilerini ve uygulama öğretmenlerini uygulamalarla ilgili konularda düzenli bir biçimde bilgilendirmelidir.
3. Uygulama çalışmalarını daha yakından tanımaları nedeniyle fakülte uygulama koordinatörlerinin Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim elemanları arasında seçilmesi daha uygun olabilir.
4. Fakültelerde, Okul Deneyimi I dersinin bir saatlik kuramsal boyutunda aday öğretmenlerin sağlıklı gözlem yapabilmeleri ve gözlemlerini eksiksiz ve verimli bir biçimde raporlaştırabilmeleri için gereken bilimsel çalışmalara daha fazla ağırlık verilmeli, yaptıkları gözlem ve saptamalar öğretim elemanları tarafından düzenli olarak değerlendirilmelidir.
5. Okul deneyimi I uygulama çalışmalarının daha düzenli yürütülmesini sağlamak üzere bir çalışma programı hazırlanmalı ve uygulamalar bu programa göre yürütülmelidir.
6. Uygulamaların daha verimli olabilmesi için fakültelerde bir öğretim elemanının sorumlu olacağı aday öğretmen sayısı en fazla 15, okullarda bir uygulama öğretmenine düşen aday öğretmen sayısı ise en fazla 5 kişi ile sınırlandırılmalıdır.

Kaynakça

- Azar, Ali. "Yeni Öğretmenlerin İş Başında Gelişimini Destekleyen Modeller", D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 11, İzmir, 1999.
- Book.C., Byers, J. And Freeman J., "Student Expectations and Teacher Education Traditions with which we can and can not live." **Journal of Teacher Education**, 1983, 34.
- Çepni, Salih, A.P. Ayas ve A. Baki. "Fakülte-Okul İş Birliği Modelinin Uygulanmasında Karşılaşılabilecek Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri", **III**.

- Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı**, Sayı: 1, 1999.
- Ergün, Mustafa ve Ali Özdaş. Okul Gözlemi ve Uygulama Çalışmalarının Öğretmen Adayları Üzerindeki Etkisi, AKÜ. Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 3, 1999
- Güçlü, N. ve Güçlü, M. “Öğretmen Eğitimi ve Nitelik Sorunu ”**Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler Sempozyumu**, Ankara. 1996.
- Günçer, Barboros. Okullarda Uygulama Çalışmaları-İlköğretim, YÖK/DB. Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, 1997.
- Harmandar, M ve Diğerleri. Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinde “Okul Deneyimi” Uygulaması ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi, Millî Eğitim Dergisi, Sayı 148. Ankara, 2000.
- Kitchers, R.H. An Early Field Experience Program in Teacher Education: A Grounded Theory Study. **Unpublished Doctoral Dissertation**. Arizona State University. 1983.
- Kocabaş, Ayfer, Gönül Durukafa ve Işık Gürses. “1998-1999 Öğretim Yılı Güz Yarıyılı Buca Eğitim Fakültesi Uygulama Okulları İşbirliği Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 12, 2000.
- Koroğlu, Hayrettin, Neşe Başer ve Güneş Yavuz. Okullarda Uygulama Çalışmalarının Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 19, 2000.
- Mc Intyre, D.J. A Response to the Critics of Field Experience Supervisors. **Journal of Teacher Education**, 35. 1984.
- Sıdal, C. “Öğretmen Eğitiminde Okul Deneyiminin Önemi ve Bir Yaklaşım Önerisi”, **Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler Sempozyumu**, Ankara. 1996.
- YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi, **Okullarda Uygulama Çalışmaları-Orta Öğretim**, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara. 1997.
- YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi **Fakülte-Okul İşbirliği**, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, 1998.

Evaluation of the Opinions About the Benefits of the Application of Experience to the Teacher Candidates

Summary

One of the basic components of the education system is teacher. One of the most fundamental features of teacher training programme is preparing candidates of for being teacher in real education environment.

1739 code of principle Education Law envisions the application activities as an important part of the process of teacher training. This situation projects the need of the lesson which make application possible in addition to the theoretical professional lessons in teacher education.

Application activities form of the most important dimensions of teacher education. In order to use institutional knowledge gained in classroom in an effective, productive and appropriate way in a real classroom in a real school environment; teacher candidates should take part in application activities in the process of pre-service education. Not until candidates of teacher are confronted with the needs knowledge, ability, attitude and behaviours in real education environments, theoretical knowledge that they gain won't mean a lot. According to this acquiring ability and attitudes that transfer theory to application in teacher education has a great importance.

The application studies, which used to work at the last term of the programme after being completed theoretical education activities in the past, are placed from the first year of the education and they continue to the last term nowadays. In many countries on the world the main tendency in the idea of teacher training is in this way.

With this change, it's seen that it's really hard to make it available for the candidates of teacher to gain the behaviours that is required by Professional application with the existing teacher training programmes in Turkey; a search for new approaches in teacher education has started and the discussion of new models are being discussed.

One of discussed models is shaped in the extend of YOK / World Bank improving Education Project beetween the years of 1994- 1998 in the frame of studies done about teacher's pre-service education. One of the most fundamental feauteres of this model that attracts attention to application lessons, which help candidates of teacher transfer theoretical knowledge to the educational environment, are greatly situated.

In the new model; with the idea of removing abolishing the deficiency seen in the application dimensions, one of the application lessons that is put in the programme is School Experience I. It is envisioned that acquiring knowledge, ability and quality about the subjects like observation of school's organizational structure, management, functions, activities, made in the classroom environment; recognition of students and teaching with a systematic approach, learning, improving teaching skills and having the opportunity of observing and implementing in different classroom levels, gaining to habit of studying in a planned and systematic way, evaluating, feedback and gaining the understanding of guiding to the candidates of teacher with school Experience I.

In the frame of opinions expressed above, it is seen that the need of determining the opinions of application teachers in school where School Experience I is made and the opinions of candidates of teacher that participate to the application.

In this research, according to some features of subjects, answers are searched for he questions of what the benefits of school Experience I to the teacher candidates are and whether there's a meaningful difference between the opinions of groups about this subject.

Findings are expected to have a contribution in determining the benefits of school Experience I application to candidates of teacher developing suggestion according to the, results, planning and implementing both this lesson and other following application lesson in more effective way.

Research is made on two groups that are application teachers and candidates of teacher. Data were collected by survey type of study and analyzed by the Statistical package programme ofstatistica. In order to determine whether there's a difference between the opinions of groups or not "t test" is used. The difference between the opinions of groups was interpreted by taking .05 significance level into consideration.

When finding are evaluated as a whole it's concluded that groups find School Experience I application beneficial for candidates of teacher.